

Programmaties gewoon secundair onderwijs - schooljaar 2026-2027

*Advies over de aanvragen voor programmatie van
nichebasisopties en niet-duale opleidingen tweede en derde
graad gewoon secundair onderwijs voor schooljaar 2026-2027*

Vlaamse Onderwijsraad

Simon Bolivarlaan 17

BE-1000 Brussel

T +32 2 219 42 99

www.vlaamseonderwijsraad.be

info@vlor.be

Advies op vraag van Zuhail Demir, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk op 29 januari 2026

Uitgebracht door de Raad Secundair Onderwijs op 12 maart 2026 met 14 stemmen voor en 1 onthouding

Vorbereiding: technische werkgroep Programmaties Secundair Onderwijs op 11 februari 2026, 13 februari 2026 en 25 februari 2026 onder voorzitterschap van Marleen Colpin

Dossierbeheerder: Daya Buyle

Inhoud

1	Situering.....	4
2	Beleidsaanbevelingen.....	5
2.1	Rekening houden met capaciteit.....	6
2.2	Criteria voor nichebasisopties en -studierichtingen consequent toepassen	6
2.3	Nieuwe aanvragen voor derde graad Defensie en Veiligheid en zevende jaar Integrale Veiligheid.....	6
3	Aanpak advisering.....	7
3.1	Op basis van de criteria uit de regelgeving	7
	Overwegingen bij de regelgeving.....	8
3.2	Op basis van bijkomende criteria	9
3.2.1	Clusters op basis van de bijkomende criteria.....	9
3.2.2	Heraanvragen	10
3.3	Verklaring clusters	10
3.3.1	Cluster 1: de school biedt de inhoudelijk verwante bovenbouw aan.....	10
3.3.2	Cluster 2: de school biedt niet zelf de inhoudelijk verwante bovenbouw aan, maar een andere school in de scholengemeenschap wel	10
3.3.3	Cluster 3: De inhoudelijk verwante bovenbouw wordt noch in de school noch in de scholengemeenschap aangeboden.	11
3.3.4	Cluster 4: De school wil haar bestaande studieaanbod inhoudelijk verbreden en differentiëren binnen dezelfde finaliteit of naar andere finaliteiten.....	11
3.3.5	Cluster 5: De school wil haar aanbod verbreden met een nieuw domein	12
3.3.6	Cluster 5bis: Tweede graad: studiecontinuïteit op basisopties.....	12
3.3.7	Cluster 6: Derde graad: Studiecontinuïteit 1-op-1.....	12
3.3.8	Cluster 7: De school biedt het gevraagde structuuronderdeel al aan/de programmatie creëert geen bijkomend aanbod (regularisatie, administratieve overheveling, verhuis vestigingsplaats, nieuw instellingsnummer (nieuwe school))	13

1 Situering

De Vlaamse Onderwijsraad ontving op 29 januari 2026 de adviesvraag over de programmatieaanvragen voor het gewoon voltijds secundair onderwijs (SO) voor het schooljaar 2026–2027. De 122 aanvragen zijn als volgt verdeeld:

- 23 aanvragen voor nichebasisopties van het tweede leerjaar A en B van de eerste graad;
- 57 aanvragen voor de tweede graad;
- 42 aanvragen voor de derde graad.

Alle aanvragen zijn ontvankelijk verklaard door het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI).

De Vlaamse Regering moet die aanvragen goedkeuren vooraleer scholen kunnen programmeren. Zij wint daarvoor eerst het advies in van de Vlaamse Onderwijsraad en AGODI. Over de programmatieaanvragen met finaliteit arbeidsmarkt en met de dubbele finaliteit wordt ook het advies van de SERV ingewonnen.

Als we de verdeling van de aanvragen bekijken over de verschillende graden, studiegebieden en studiedomeinen, krijgen we volgend beeld:

Voor het tweede leerjaar A en B van de eerste graad:

Tweede leerjaar A	Aantal	Tweede leerjaar B	Aantal
Tweede leerjaar A Freinetpedagogie	4	Tweede leerjaar B Kunst en Creatie	2
Tweede leerjaar A Kunst en Creatie	1	Tweede leerjaar B Sport	3
Tweede leerjaar A Sport	11	Tweede leerjaar B Voeding en Horeca	1
Tweede leerjaar A Topsport	1		
Eindtotaal			22

Voor de tweede graad per finaliteit en per studiedomein:

programmatie	Aant	programmatie	Aant	programmatie	Aant
Arbeidsmarktfinaliteit	10	Doorstroomfinaliteit	26	Dubbele finaliteit	21
ECONOMIE EN ORGANISATIE	2	ECONOMIE EN ORGANISATIE	7	ECONOMIE EN ORGANISATIE	6
Organisatie en Logistiek	2	Bedrijfswetenschappen	7	Bedrijf en Organisatie	5
				Toerisme	1
		KUNST EN CREATIE	4	KUNST EN CREATIE	2
		Architecturale en Beeldende Vorming	3	Architecturale en Beeldende Kunsten	1
		Woordkunst-Drama	1	Grafische Technieken	1
MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN	3	MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN	11	MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN	1
Zorg en Welzijn	3	Maatschappij- en Welzijnswetenschappen	11	Maatschappij en Welzijn	1
SPORT	2			SPORT	6
Beweging en Sport	2			Sport	6
		STEM	2	STEM	5
		Biotechnologische STEM-wetenschappen	2	Biotechnieken	4
				Grafische Technieken	1
TAAL EN CULTUUR	3	DOMEINOVERSCHRIJDEND	2	TAAL EN CULTUUR	1
Onthaal en Recreatie	3	Economische Wetenschappen	1	Toerisme	1
		Sportwetenschappen	1		
Eindtotaal					57

Voor de derde graad per finaliteit en per studiedomein:

programmatie	Aant	programmatie	Aant	programmatie	Aant
Arbeidsmarktfinaliteit	7	Doorstroomfinaliteit	20	Dubbele finaliteit	12
		ECONOMIE EN ORGANISATIE	7		
		Bedrijfswetenschappen	7		
				KUNST EN CREATIE	2
				Architectuur en Interieur	1
				Grafimedia	1
		MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN	7	MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN	4
		Welzijnswetenschappen	7	Defensie en Veiligheid	3
				Opvoeding en Begeleiding	1
SPORT	4			SPORT	2
Beweging en Sport	4			Sportbegeleiding	2
		STEM	3	STEM	3
		Biotechnologische en Chemische STEM-Wetenschappen	2	Grafimedia	2
		Informatica- en Communicatiewetenschappen	1	Podiumtechnieken	1
TAAL EN CULTUUR	3	TAAL EN CULTUUR	1	TAAL EN CULTUUR	1
Onthaal en Recreatie	3	Taal- en Communicatiewetenschappen	1	Toerisme	1
		DOMEINOVERSCHRIJDEND	2		
		Economie-Moderne talen	1		
		Economie-Wiskunde	1		
Eindtotaal					39

Voor de zevende jaren:

programmatie	Aant
MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN	2
Zevende leerjaar Integrale Veiligheid (na OK3)	1
Zevende leerjaar Ontwikkelaar Patronen Kleding- en Confectieartikelen (na OK4)	1
STEM	
Zevende leerjaar Autobus- en Autocarchauffeur (na OK3)	1
Eindtotaal	3

2 Beleidsaanbevelingen

De Vlaamse Onderwijsraad verwijst in de eerste plaats naar zijn advies van 15 juni 2024, *Programmaties gemoderniseerd voltijds (buiten)gewoon secundair onderwijs. Advies na de evaluatie van de programmatieadviezen tijdens het moderniseringsproces van het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs (2019 - 2024)*.

In dat advies op eigen initiatief brengt de raad onder andere de algemene boodschappen samen die hij sinds 2019 meegaf in de programmatieadviezen, om zo een krachtiger signaal te geven aan de Vlaamse Regering.¹

Vervolgens geven we nog drie aanbevelingen mee die specifiek betrekking hebben op de programmatieaanvragen voor schooljaar 2026-2027.

2.1 Rekening houden met capaciteit

We stellen vast dat sommige aanvragen worden geweigerd omdat het aanbod reeds wordt georganiseerd door andere scholen binnen de scholengemeenschap of onderwijszone. Daarbij wordt echter niet altijd rekening gehouden met het feit dat deze scholen mogelijk geen beschikbare capaciteit meer hebben.

De Vlaamse Onderwijsraad vraagt aan de overheid om bij de beoordeling van de dossiers rekening te houden met de capaciteit van de omliggende scholen.

2.2 Criteria voor nichebasisopties en -studierichtingen consequent toepassen

Het eerste van de zes criteria waar de aanvrager volgens de regelgeving aan moet beantwoorden, verwijst naar de eventuele beperkingen of voorwaarden die vanuit macrodoelmatigheid aan het aanbod van het structuuronderdeel zijn gekoppeld. Het is voor de aanvrager, maar ook voor de adviesgever, niet duidelijk welke objectieve subcriteria aan de vooropgestelde macrodoelmatigheid gerelateerd zijn.

De Vlaamse Onderwijsraad vraagt de overheid om een eenduidige definitie en objectieve subcriteria te formuleren voor de beoogde macrodoelmatigheid.

Vervolgens vraagt de raad om ook de term 'niche' te definiëren en bij alle aanvragen voor niche-opleidingen rekening te houden met de aanwezigheid van het betrokken domein in de school en de studiecontinuïteit, alvorens terug te grijpen naar een beperking van het aanbod. Beoordeel de aanvragen op basis van de inhoudelijke motivering in het dossier, eerder dan vanuit een principiële benadering.

2.3 Nieuwe aanvragen voor derde graad Defensie en Veiligheid en zevende jaar Integrale Veiligheid

Eén school vraagt een zevende jaar Integrale Veiligheid aan en drie scholen een derde graad Defensie en Veiligheid, ondanks het convenant dat aangeeft dat er over heel Vlaanderen een contingent van 16 scholen is om de derde graad Defensie en Veiligheid in te richten (acht van het officieel onderwijs en acht van het vrij gesubsidieerd onderwijs). Intussen zijn de 16 aangewezen scholen al drie schooljaren aan de slag met hun aanbod derde graad Veiligheid en Defensie.

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. [Programmaties gemoderniseerd voltijds \(buitengewoon\) secundair onderwijs. Advies na de evaluatie van de programmatieadviezen tijdens het moderniseringsproces van het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs \(2019-2024\)](#), 13 juni 2024.

Het feit dat er nog scholen zijn die bovenstaande derde graad en zevende jaar aanvragen, geeft aan dat er onduidelijkheid is over een eventuele uitbreiding van dat contingent.

Het regelgevend kader biedt op dit moment geen mogelijkheid tot uitbreiding van het huidige contingent. Daarnaast moeten scholen die deze studierichting wensen aan te bieden voldoen aan de voorwaarden uit een convenant.

Wanneer het contingent van 16 scholen zou uitgebreid worden, dan mogen de programmaties die dit (en de voorbije) schooljaren werden ingediend geen voorafname zijn op de uiteindelijke beslissing. Er zijn nog verschillende andere scholen van de verschillende onderwijsnetten geïnteresseerd om deze studierichting aan te bieden. We pleiten ervoor dat - wanneer er een uitbreiding zou komen van het contingent - er in overleg met de onderwijsverstrekkers en de organiserende partners wordt gekeken welke scholen het best geschikt zijn om deze studierichting te programmeren.

De Vlaamse Onderwijsraad vraagt in de eerste plaats om duidelijkheid te scheppen over de eventuele uitbreiding van het contingent.

Daarnaast verduidelijkt men best wat de gangbare procedure is als een van de zestien scholen het aanbod Veiligheid en Defensie niet meer inricht. De Vlaamse Onderwijsraad wil hier ook het belang van overleg tussen de verschillende aanbieders benadrukken.

3 Aanpak advisering

De Vlaamse Onderwijsraad hanteert voor de advisering dezelfde aanpak als de voorgaande jaren. In de beleidsintenties en -voorbereiding merken we bewegingen op die een impact kunnen hebben op de toekomstige regelgeving over programmaties in het secundair onderwijs. Denk aan de screening van de matrix secundair onderwijs en rationalisatie via de invoering van een behoudsnorm. Daarmee houden we nog geen rekening in dit advies. We gaan uit van de huidige regelgeving.

3.1 Op basis van de criteria uit de regelgeving

Voor programmatie van structuuronderdelen van het gewoon secundair onderwijs geldt dat ze programmeerbaar zijn mits goedkeuring door de Vlaamse Regering. De regelgeving vermeldt zeven gezamenlijke criteria waarmee de aanvrager rekening moet houden bij de motivering van het aanvraagdossier:²

- 1 de eventuele beperkingen of voorwaarden die vanuit macrodoelmatigheid aan het aanbod van het structuuronderdeel zijn gekoppeld;
- 2 de eventuele opheffing van een of meer bestaande structuuronderdelen die gelijktijdig met de programmatie doorgevoerd worden;
- 3 de kwantitatieve en kwalitatieve behoeften voor het aanbod van secundair onderwijs in de onderwijszone in kwestie met het oog op vervolgonderwijs of toetreding tot de arbeidsmarkt;
- 4 de keuzevrijheid van ouders en leerlingen;
- 5 de studiecontinuïteit van leerlingen binnen de school of de scholengemeenschap;
- 6 in geval van een studierichting met dubbele finaliteit of finaliteit arbeidsmarkt:

² [Codex Secundair Onderwijs. 17 december 2010.](#)

- a) de getroffen voorbereidingen op het vlak van materiële infrastructuur en leermiddelen die voldoende en gepast zijn met het oog op de te verwerven competenties van het geprogrammeerde structuuronderdeel;
 - b) de aantoonbare samenwerkingsmogelijkheden met lokale arbeidsmarktactoren en de bedrijfswereld;
- 7 de afspraken die met andere lokale onderwijsinrichters binnen en buiten de betrokken scholengemeenschap zijn gemaakt over een rationeel en transparant studieaanbod.

Omwille van de samenhang tussen de criteria hanteert de Vlaamse Onderwijsraad ze als een totaalpakket waaraan elk aanvraagdossier afgetoetst wordt. We geven hieronder aan hoe de Vlaamse Onderwijsraad de criteria uit de regelgeving interpreteert.

Overwegingen bij de regelgeving

Algemeen stellen we vast dat de criteria dezelfde zijn voor de nichebasisopties eerste graad als die voor de structuuronderdelen van de tweede en derde graad. Omdat deze criteria moeilijker toepasbaar zijn op de nichebasisopties, pleit de Vlor voor specifieke criteria.

Criterium 1: Macrodoelmatigheid is niet gedefinieerd. Voor de tweede en derde graad houden we rekening met de quota die de Vlaamse Regering vandaag oplegt voor bepaalde structuuronderdelen. Voor de eerste graad is de invulling van dit criterium moeilijk: enerzijds moeten we er rekening mee houden dat de basisopties als 'niche' gemerkt zijn en dat de Vlaamse Regering er dus beperkingen aan koppelt, maar zonder quota te bepalen. Anderzijds roept het nichekarakter van basisopties vragen op. Moet je de keuzemogelijkheden van leerlingen inperken terwijl de eerste graad een observerende en oriënterende functie heeft?

Criterium 2: Dit criterium houdt in dat er geen bijkomend aanbod gecreëerd wordt. De Vlor vindt het positief dat scholen(gemeenschappen) hun aanbod kunnen aanpassen aan het profiel waar ze naartoe willen, structuuronderdelen kunnen inruilen of overhevelen binnen de scholengemeenschap. Zie ook cluster 7.

Criterium 3: In *kwantitatief* opzicht houden we rekening met de potentiële leerlinginstroom voor een nieuw aangevraagd structuuronderdeel in functie van de leefbaarheid van een studierichting.

Als het aanbod nog ontbreekt in een regio, is dat een reden om gunstig te adviseren. Als het aanbod wel aangeboden wordt in de regio, gaan we na hoe scholen in dezelfde regio of onderwijszone de aanvraag tot programmatie ervaren. Als zij onderling geen bezwaar maken, is dat voor de Vlor een reden om de aanvraag gunstig te adviseren. Of het structuuronderdeel al wordt aangeboden in dezelfde scholengemeenschap, is zeker een toetssteen, maar geen vaste maatstaf. Er kan overlap zijn in het aanbod van die subregio's, op voorwaarde dat de leefbaarheid gegarandeerd is. De scholengemeenschap is het best geplaatst om die inschatting te maken en dus kijkt de Vlaamse Onderwijsraad naar het akkoord (criterium 6).

We stellen vast dat de Vlaamse Regering bij de motivering van afgekeurde aanvragen de voorgaande jaren vaak wees op reeds beschikbaar aanbod van eenzelfde structuuronderdeel binnen de scholengemeenschap en/of onderwijszone. Daarbij houdt zij geen rekening met de beschikbare capaciteit in die andere scholen. Voor de Vlor is een capaciteitstekort wel een legitieme reden om bijkomend te programmeren.

In *kwalitatief* opzicht houden we de toekomstperspectieven van de leerlingen in onderwijs en op de arbeidsmarkt voor ogen. Wat de eerste graad betreft, gaat het echter te ver om voor alle

nichebasisopties al een rechtstreekse link te leggen naar hoger onderwijs of toetreding tot de arbeidsmarkt. Dat pleit ook weer voor een specifieke set criteria voor de eerste graad.

Criterium 4: De keuzevrijheid van ouders en leerlingen beschouwt de Vlor als vrije keuze tussen officieel enerzijds en vrij onderwijs anderzijds.

Criterium 5: De Vlor bekijkt studiecontinuïteit op niveau van de school. We gaan ervan uit dat daarover binnen de scholengemeenschap afspraken gemaakt worden. Voor de eerste graad wijzen we naar de invulling van de clusters 1-3, voor de tweede graad naar cluster 5bis en voor de derde graad naar cluster 6.

Criterium 6: Van een basisoptie kan je niet zeggen dat die finaliteit arbeidsmarkt heeft, maar de Vlaamse Onderwijsraad gaat ook na of er voldoende garanties zijn voor materiële infrastructuur en leermiddelen voor de verschillende nichebasisopties.

Voor de tweede en derde graad zijn de voorbereidingen voor infrastructuur en samenwerking met bedrijven (o.a. in functie van stagemogelijkheden) en met VDAB voor de Vlaamse Onderwijsraad erg belangrijk. Voor scholen die al structuuronderdelen van het gevraagde studiegebied aanbieden, is het evident dat zij aan dit criterium beantwoorden.

Criterium 7: Het akkoord van de scholengemeenschap is voor de Vlaamse Onderwijsraad erg belangrijk. Als daar de nodige afspraken gemaakt zijn, gaan we ervan uit dat er verder onderlinge afstemming zal zijn.

3.2 Op basis van bijkomende criteria

De Vlaamse Onderwijsraad hanteert naast de criteria uit de regelgeving nog een aantal bijkomende criteria die bepalen of een aanvraag al dan niet gunstig geadviseerd wordt. Op basis van die criteria kunnen we de aanvragen clusteren en gebundeld adviseren. Gelijkaardige aanvragen worden gelijklopend geadviseerd en gunstige/ongunstige adviezen worden enkel bijkomend gemotiveerd als extra duiding bij het aanvraagdossier nodig is.

3.2.1 Clusters op basis van de bijkomende criteria

eerste graad	1	De school biedt de inhoudelijk verwante bovenbouw aan.
	2	De school biedt niet zelf de inhoudelijk verwante bovenbouw aan, maar een andere school in de scholengemeenschap wel
	3	De inhoudelijk verwante bovenbouw wordt noch in de school noch in de scholengemeenschap aangeboden. (extra motivering)
tweede en derde graad	4	De school wil haar bestaande studieaanbod inhoudelijk verbreden en differentiëren binnen dezelfde finaliteit of naar andere finaliteiten.
	5	De school wil haar aanbod verbreden met een nieuw domein. (extra motivering)
	5bis	Tweede graad; studiecontinuïteit op een basisoptie

6	Derde graad: Studiecontinuïteit 1-op-1
Alb 7	De school biedt het gevraagde structuuronderdeel al aan/de programmatie creëert geen bijkomend aanbod (regularisatie, administratieve overheveling, een inruil, verhuis vestigingsplaats, nieuw instellingsnummer (nieuwe school))

3.2.2 Heraanvragen

Dit jaar zijn er weer enkele aanvragen die vorig jaar niet goedgekeurd werden door de Vlaamse Regering. De Vlor onderzoekt in welke mate de motivering van dat oordeel opgevolgd of weerlegd werd in de heraanvraag. De Vlor zal zijn advies motiveren. Uit die motivering zal een overlap met andere clusters blijken.

3.3 Verklaring clusters

3.3.1 Cluster 1: de school biedt de inhoudelijk verwante bovenbouw aan

Volgens de criteria uit de regelgeving (studiecontinuïteit voor de leerlingen, aanwezigheid van expertise en infrastructuur, ...) is de aanwezigheid van een inhoudelijk verwante bovenbouw in de school een pluspunt om een nichebasisoptie in te richten. De Vlor volgt dat. Alle aanvragen die aan dit criterium beantwoorden, worden daarom gunstig geadviseerd.

Onder cluster 1 vallen voor de Vlor ook de aanvragen van scholen die het corresponderende bovenbouwaanbod al aanbieden, maar als vestigingsplaats.

3.3.2 Cluster 2: de school biedt niet zelf de inhoudelijk verwante bovenbouw aan, maar een andere school in de scholengemeenschap wel

We bekijken bij de aanvragen die onder cluster 2 vallen wat de achterliggende motivering is. Daarover bestaat het akkoord van de scholengemeenschap.

In sommige scholengemeenschappen is afgesproken om het aanbod van de nichebasisopties te beperken tot een of enkele scholen van waaruit de leerlingen kunnen doorstromen naar de inhoudelijk verwante bovenbouw binnen de scholengemeenschap. In andere scholengemeenschappen is afgesproken dat meerdere scholen dezelfde nichebasisoptie(s) kunnen aanbieden, waarbij dan telkens een van de scholen de inhoudelijk verwante bovenbouw aanbiedt.

Beide opties zijn te verdedigen, afhankelijk van de visie op [leefbaarheid](#) en [studiecontinuïteit](#) (samenhang tussen eerste graad en bovenbouw, zie hoger). En het hangt ook samen met de geografische spreiding van scholen binnen een scholengemeenschap en van scholengemeenschappen, die sterk kan variëren.

Onder cluster 2 vallen ook de middenscholen (eerstegraadsscholen) die logisch samenhangen met bovenbouwscholen, m.a.w. middenscholen waarvan de meerderheid van de leerlingen doorstromen naar dezelfde bovenbouwschool. Als daar het corresponderende aanbod ingericht wordt, beschouwen we dat als voldoende voor een gunstig advies. Dat is echter geen evidente inschatting, want we zien een grote variatie in de manier waarop middenscholen corresponderen met bovenbouwscholen (fysiek, administratief, pedagogisch project, ...).

3.3.3 Cluster 3: De inhoudelijk verwante bovenbouw wordt noch in de school noch in de scholengemeenschap aangeboden.

In dat geval kijken we naar de informatie en motivering in het dossier en adviseren we de aanvraag op maat. Daarbij hanteren we een aantal criteria, die in combinatie tot een gunstig advies kunnen leiden:

- 1 De leerlingen kunnen in een *aangrenzende scholengemeenschap* (binnen een redelijke afstand en verplaatsingstijd) de inhoudelijk verwante bovenbouw volgen.
- 2 De programmatie komt tegemoet aan een lacune in het aanbod in de regio, desgevallend om de *keuzevrijheid* tussen officieel en vrij onderwijs te garanderen.
- 3 De aangevraagde basisoptie past in de *visie van de school* op de eerste graad en het (toekomstig) *profiel van de school*.
- 4 Enkele scholen vragen naast een nichebasisoptie *tegelijkertijd een inhoudelijk verwante vervolgrichting* voor de tweede graad aan om de continuïteit te verzekeren.

De dossiers die onder cluster 3 vallen, krijgen een individuele motivering.

3.3.4 Cluster 4: De school wil haar bestaande studietoelaatstelling inhoudelijk verbreden en differentiëren binnen dezelfde finaliteit of naar andere finaliteiten

Veel scholen willen domeinschool worden (alle finaliteiten van een studiedomein aanbieden) of een studiedomein verder uitbouwen. Op die manier verbreden ze hun studietoelaatstelling (horizontaal volgens de matrix) en bieden ze meer keuzemogelijkheden aan hun leerlingen. We zien dat vertaald in aanvragen voor studierichtingen van finaliteiten die scholen binnen een bepaald domein nog niet aanbieden, of aanvragen om het aanbod binnen een bepaald domein en zelfde finaliteit verder te differentiëren.

De (her)profilering is vaak gekoppeld aan een herverkaveling en afspraken binnen de scholengemeenschap. De motivering maakt vaak melding van de mogelijkheid voor meer leerlingen om hun schoolloopbaan voort te zetten in de eigen school.. Ouders en leerlingen geven daar vaak de voorkeur aan, omwille van hun keuze voor het pedagogisch project.

De Vlor steunt de evolutie naar horizontale verbreding of differentiatie binnen een studiedomein, los van het feit of de scholen daarmee al dan niet volledig domeinschool kunnen worden. Scholen zijn vaak al jaren met de voorbereidingen voor die verbreding bezig, in overleg met de andere scholen binnen hun scholengemeenschap, met het oog op een rationeel en complementair aanbod, wat voor de Vlor ook heel belangrijk is. Als scholen het aanbod van een domein verder uitbouwen, zijn we ook zeker van de nodige infrastructuur en samenwerkingsverbanden. We adviseren dergelijke aanvragen dan ook meestal gunstig (zie ook beleidsaanbevelingen 2.3 en 2.4).

Sommige domeinoverschrijdende structuuronderdelen zijn inhoudelijk verwant met een domein. Als scholen een structuuronderdeel in een voor hen nieuw studiedomein aanvragen als verbreding van het aanbod naast een van de verwante domeinoverschrijdende structuuronderdelen, of omgekeerd, zal de Vlor die gunstig adviseren.

Daarnaast stelt de Vlor een tendens vast waarbij scholen met een doorstroomprofiel, naast de domeinoverschrijdende doorstroomrichtingen, ook domeingebonden doorstroomrichtingen programmeren, zonder een overlap te veroorzaken met het aanbod van de domeinschool binnen de scholengemeenschap of onderwijszone. Voorbeelden van inhoudelijke verwantschap tussen domeinoverschrijdend en domeingebonden:

- Sportwetenschappen met het studiedomein Sport
- Humane Wetenschappen met het studiedomein Maatschappij en Welzijn

- Economische Wetenschappen met het studiedomein Economie en Organisatie
- Natuurwetenschappen met het studiedomein STEM

Onder deze cluster vallen ook de aanvragen voor studierichtingen in de tweede graad waarmee scholen leerlingen de kans willen geven zich voor te bereiden op inhoudelijk verwant studieaanbod in de derde graad waarvoor ze nog geen onderbouw hebben.

3.3.5 Cluster 5: De school wil haar aanbod verbreden met een nieuw domein

Een aantal scholen wil één of meer domeingebonden richtingen programmeren van een studiedomein dat nog volledig ontbreekt in de school. Het gaat dan voor alle duidelijkheid niet over aanbod dat inhoudelijk verwant is aan bestaand aanbod. Die aanvragen vallen immers onder cluster 4. Onder ‘aanbod nieuw domein’ verstaat de Vlor dat het domein nog niet wordt aangeboden in het niet-duaal voltijds onderwijs. Onder deze cluster vallen ook de aanvragen van scholen met enkel domeingebonden aanbod die domeinoverschrijdend aanbod willen programmeren.

Voor die programmaties in een volledig nieuw domein is het aangewezen dat er voldoende samenwerking is met de scholen binnen dezelfde scholengemeenschap of in aangrenzende scholengemeenschappen die al investeren in het studiedomein waaronder de te programmeren studierichting valt. De Vlor wijst op het belang van voldoende draagvlak voor de scholen die verder investeren in de dubbele finaliteit-studierichtingen en in de arbeidsmarktgerichte studierichtingen. Het is belangrijk dat de expertise en de knowhow van die scholen (personeel, infrastructuur, netwerk stageplaatsen e.a.) blijvend benut wordt. De Vlor kijkt daarom met een andere bril naar aanvragen binnen de basisdomeinen dan naar (niche-)aanbod binnen de meer specifieke domeinen (Land- en Tuinbouw, Kunst en Creatie, Voeding en Horeca).

De Vlor motiveert het advies voor de aanvragen die onder deze cluster vallen.

3.3.6 Cluster 5bis: Tweede graad: studiecontinuïteit op basisopties

De Vlor kijkt voor de programmatieaanvragen voor de tweede graad ook naar de basisopties die de school al aanbiedt in het tweede leerjaar van de eerste graad. In veel gevallen motiveren de scholen hun aanvraag immers vanuit de inhoudelijk verwante basisoptie en studiecontinuïteit voor de leerlingen. We beschouwen dat niet als een alleenstaand criterium, maar nemen het wel mee in de advisering. Voor de Vlor moeten leerlingen vanuit de basisopties in de eerste graad nog kunnen kiezen voor elke studierichting in de tweede graad (m.u.v. Klassieke Talen).

Onder deze cluster behandelen we ook aanvragen van scholen die nog in opbouw zijn van een eerstegraadsschool naar een zesjarige structuur. Bij aanvragen voor een tweede graad is het dan evident dat hun aanvragen onder een nieuw domein vallen, aangezien ze nog geen aanbod hebben in de tweede graad.

3.3.7 Cluster 6: Derde graad: Studiecontinuïteit 1-op-1

Het gaat om aanbod van de meest inhoudelijk verwante richting die voortbouwt op een studierichting waarvoor de school de programmatie in de tweede graad al verworven heeft. Bijvoorbeeld: de school biedt grafische technieken aan in de tweede graad en programmeert nu in de derde graad Grafimedia.

‘1-op-1’ betekent niet dat er geen andere inhoudelijk verwante richting is, maar wel dat de school de keuze maakt voor een optie. Bv. de school wil Economie-Moderne Talen als enige inhoudelijk verwante richting programmeren voor de leerlingen uit de tweede graad Economische Wetenschappen. De school programmeert niet ook nog Economie-Wiskunde

3.3.8 Cluster 7: De school biedt het gevraagde structuuronderdeel al aan/de programmatie creëert geen bijkomend aanbod (regularisatie, administratieve overheveling, verhuis vestigingsplaats, nieuw instellingsnummer (nieuwe school))

1 Het betreft een regularisatie

Onder deze cluster vallen (her)aanvragen voor nichebasisopties en studierichtingen die de scholen in kwestie al aanbieden, maar dan als *vestigingsplaats* van een andere school. Vaak vragen zij samen met de tweede ook de derde graad van een studierichting aan, omdat ze in beide graden momenteel al leerlingen hebben. De Vlor adviseert die aanvragen gunstig.

Een andere reeks aanvragen gaat over nichebasisopties/studierichtingen die scholen al aanbieden via *erkenning*, meestal voor een beperkt aantal leerlingen. Daar is de verwachte leerlinginstroom in de komende jaren een voorwaarde voor een gunstig advies.

2 Het betreft een administratieve overheveling

De Vlor adviseert ook de clusters van administratieve overhevelingen gunstig. Zo'n overhevelingen genereren immers geen extra of dubbel studieaanbod. Voor ouders en leerlingen verandert er niets en er is telkens een protocol van akkoord voor het personeel.

3 Het gaat om een 'inruil' van de ene voor de andere richting binnen de school

Als de school aangeeft dat zij in de plaats van de aangevraagde richting een andere (geconcordeerde) richting zal afbouwen, en er dus geen bijkomend aanbod gegenereerd wordt, adviseert de Vlor gunstig voor de nieuwe programmatie.

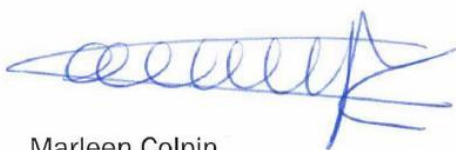
De Vlor vroeg al eerder om 'overheveling' of 'inruil' terug mogelijk te maken, om te vermijden dat voor een verplaatsing of vervanging een nieuwe programmatie aangevraagd moet worden. In het kader van de afspraken die binnen scholengemeenschappen gemaakt worden over een rationeel en complementair gemoderniseerd aanbod, zullen zo'n overhevelingen van studiegebieden of -richtingen in de toekomst nog voorkomen. Een aangepaste vorm van inruil zou het aantal programmaties kunnen verminderen.

Deze cluster sluit de andere clusters niet uit. Ook in dit geval kan doseren aan de orde zijn om de leefbaarheid te garanderen.

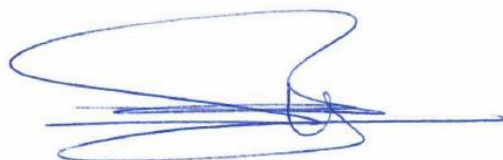
4 Verhuis vestigingsplaats; 5 Nieuw instellingsnummer

Evident positief advies.

Hierna volgt het concrete advies per dossier. Dat wordt niet gepubliceerd op de website van de Vlaamse Onderwijsraad.

Marleen Colpin
secretaris Raad Secundair Onderwijs

Els Supply
voorzitter Raad Secundair Onderwijs